

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3120/2017
27.12.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Љубице Милутиновић, председника већа, Весне Субић и Биљане Драгојевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., са боравиштем у ..., ..., коју заступа пуномоћник Славица Николић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., са боравиштем у ..., кога заступа пуномоћник Радивоје Зекић, адвокат из ..., ради делимичног лишења родитељског права, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 473/17 од 19.07.2017. године, у седници већа одржаној дана 27.12.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 473/17 од 19.07.2017. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Вршцу П2 бр.367/16 од 11.05.2017. године, која је исправљена решењем истог суда П2 367/16 од 12.06.2017. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље, па је тужени ББ из ..., као отац, делимично лишен родитељског права према мал. ВВ из ..., сада у ..., па је тужиљи АА из ..., као мајци мал. ВВ из ..., сада у ..., рођене ... године у ..., од оца ББ и мајке АА, рођ. АА1, дозвољено да самостално покрене поступак за издавање путне исправе – пасоша за мал. ВВ пред надлежним државним органом и да исти преузме, те је дозвољено да мал. ВВ, уз сагласност мајке АА, несметано путује из Србије и у Србију и било коју другу земљу у пратњи мајке или лица које мајка за то овласти, те за све претходно није потребна сагласност туженог ББ из ..., као оца детета, што је тужени дужан да призна и трпи. Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиљи надокнади трошкове парничног поступка у износу од 243.000,00 динара, у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 473/17 од 19.07.2017. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована, жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Вршцу П2 367/16 од 11.05.2017. године, исправљена

решењем истог суда П2 367/16 од 12.06.2017. године. Ставом другим изреке одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против другостепене пресуде тужени је изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11...55/14), па је оценио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује посебно на остале битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. Закона о парничном поступку, због којих се ревизија може изјавити. Ревизијом се указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12, као и члана 374. став 1. Закона о парничном поступку, али чланом 407. став 1. тачка 2. није прописано да се ревизија може изјавити због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, док се истакнуте битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. истог Закона односе на поступак пред првостепеним судом. Такође, прекорачење тужбеног захтева је прописано као разлог због кога се ревизија може изјавити само ако је та повреда учињена у поступку пред другостепеним судом, а ревизијом се указује на прекорачење тужбеног захтева пред првостепеним судом. Поред тога, другостепени суд је ценио наводе жалбе туженог против првостепене пресуде којима је указао на прекорачење тужбеног захтева и закључио да су ови наводи неосновани, а разлоге за овакав закључак другостепеног суда прихвата и Врховни касациони суд.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су бивши супружници, чији је брак разведен правноснажном пресудом Општинског суда у Вршцу П 2298/05 од 29.05.2006. године, заједничко дете странака мал. ВВ, рођена ... године поверена је мајци на самостално вршење родитељског права, отац је обавезан да доприноси издржавању малолетног детета и уређен је начин одржавања личних односа малолетног детета са оцем. Тужилца је 2014. године закључила брак са ГГ и са њим и дететом отишла да живи у ..., у место ..., у коме малолетно дете живи у добрим условима, наставило је редовно школовање и адаптирано је на нову средину, што је потврђено и изјавом мал. детета у надлежном Центру за социјални рад. Малолетно дете контакт са оцем одржава повремено, без очеве аутентичне мотивације да се тај однос квалитетно успостави и одржава, а суштински, однос који постоји између родитеља детета и који је обележен њиховим сталним сукобима, утиче и на остваривање интереса детета у одређеном броју случајева. Тако је у току 2016. године, када је малолетно дете дошло у Србију, тужени захтевао да се малолетном детету забрани да поседује путну исправу и на тај начин је желео да јој онемогући повратак у ..., иако за време док је мал. дете било у ... са њим није контактирао. Према мишљењу Центра за социјални рад у ... аутентични мотив оца да се детету забрани да поседује путну исправу није била жеља да дете остане у Србији, како би се он непосредно бринуо

о њему, већ пре свега жеља да настави сукоб са мајком детета, због чега би било потребно лишити оца родитељског права у делу који се односи на то да мајка може да поднесе захтев да се малолетном детету изда путна исправа, да одлучује о месту пребивалишта, те да дете треба да поседује путну исправу и да са путном исправом може, уз сагласност мајке да путује из Србије и у Србију или у било коју другу државу у пратњи мајке, односно лица које мајка на то овласти, и да при томе не треба да тражи сагласност оца.

На основу овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су правно применили материјално право доносећи побијану одлуку, а за коју су дали довољне и правилне разлоге, које прихвата и Врховни касациони суд.

Према одредби члана 61. став 2. Породичног закона право детета да одржава личне односе са родитељем са којим не живи може бити ограничено само судском одлуком када је то у најбољем интересу детета, а према ставу 3. истог члана суд може донети одлуку о ограничавању права детета да одржава личне односе са родитељем са којим не живи ако постоје разлози да се тај родитељ потпуно или делимично лиши родитељског права. Према члану 6. Породичног закона свако је дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета, а држава има обавезу да предузме све потребне мере за заштиту детета, као и да поштује, штити и унапређује права детета.

У смислу члана 62. Породичног закона дете има право на обезбеђење најбољих могућих животних и здравствених услова за свој правилан и потпун развој. На основу члана 63. истог Закона дете има право на образовање у складу са својим способностима, жељама и склоностима, а у смислу члана 65. тог Закона, дете које је способно да формира своје мишљење има право слободног изражавања мишљења. Узраст детета који му омогућава да изрази своје мишљење у сваком судском и управном поступку је 10 година.

Родитељ који не врши родитељско право има право и дужност да издржава дете, да са дететом одржава лични однос и да о питањима које битно утичу на живот детета одлучује заједнички и споразумно са родитељем који врши родитељско право, у смислу члана 78. став 3. Породичног закона. Питањима која битно утичу на живот детета, у смислу овог закона, сматрају се нарочито: образовање детета, предузимање већих медицинских захвата над дететом, промена пребивалишта детета и располагање имовином детета велике вредности. Родитељ који несавесно врши права или дужности из садржине родитељског права може бити делимично лишен родитељског права, и то права на одржавање личних односа са дететом и права да одлучује о питањима која битно утичу на живот детета, како је прописано одредбом члана 82. Породичног закона.

У конкретном случају ради се о промени пребивалишта детета, као једном од питања која битно утичу на живот детета. Тужени, као родитељ који не врши родитељско право, има право и дужност да са другим родитељем одлучује заједнички и споразумно о питањима која битно утичу на живот детета, али поступање у односу са децом, и то не само родитеља, већ свакога мора бити у најбољем интересу детета, у смислу члана 6. став 1. Породичног закона. Надлежни орган старатељства је дао мишљење, у смислу одредбе члана 270.

Породичног закона, да је у најбољем интересу мал. ВВ да дете треба да поседује путну исправу са којом може, уз сагласност мајке да путује из Србије и у Србију или било коју другу државу у пратњи мајке и да при томе не треба да тражи сагласност оца, у ком домену би било потребно лишити оца родитељског права, из чега произлази да се на тај начин мал. ВВ обезбеђује право на развој и образовање. Тужени, као отац који не врши родитељско право, својим понашањем – захтевом да се детету забрани да поседује путну исправу и на тај начин онемогући повратак у ..., где малолетно дете живи у добрим условима, редовно се школује и адаптирано је на нову средину, делимично несавесно врши права и дужности из садржине родитељског права, у смислу члана 82. став 1. Породичног закона. При том, он има право да одржава личне односе са малолетном ВВ, што истовремено и пре свега представља и право малолетне ВВ да одржава личне односе са својим оцем, у смислу члана 61. став 1. Породичног закона, а у вези чега је донета и правноснажна пресуда Општинског суда у Вршцу П 2298/05 од 29.05.2006. године. Међутим, право родитеља на одржавање личних односа са мал. дететом не може да ограничава права детета из члана 62. и члана 63. Породичног закона, при чему пре свега треба да се утврди и оцени најбољи интерес детета, који су у конкретном случају нижестепени судови правилно утврдили.

У поступку су нижестепени судови утврдили све битне чињенице од којих зависи оцена основаности тужбеног захтева, па се ревизијом неосновано указује на пресуду Вишег суда у Панчеву Гж1 38/17 од 15.03.2017. године којим је тужена оглашена кривом због кривичног дела одузимања малолетног детета из члана 191. став 2. КЗ. Тужена је мал. ћерку одвела у ..., као родитељ коме је поверено вршење самосталног родитељског права, а то је учинила у најбољем интересу малолетног детета, омогућујући јој да настави да живи са мајком, при чему је дете наставило да се редовно школује, адаптирало се на нову средину, живи у добрим условима, а својом изјавом датом у Центру за социјални рад мал. ВВ је изразила жељу да остане да живи са мајком у

Врховни касациони суд је ценио и остале наводе ревизије, који су већ истицани у поступку и које су нижестепени судови ценили и за своју оцену дали разлоге које у свему прихвата и овај суд.

Из наведених разлога, применом члана 414. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија
Љубица Милутиновић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић